

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Dvořáka a soudců JUDr. Petry Venclové, Ph.D., a JUDr. Aleše Korejtky ve věci

žalobce: **Město Chrudim**, IČO 0027011
sídlem Resselovo nám. 77, 537 01 Chrudim

proti
žalovanému: **Krajský úřad Pardubického kraje**
sídlem Komenského nám. 125, Pardubice

za účasti: **Povodí Labe, státní podnik**
sídlem Víta Nejedlého 951/8, 500 03 Hradec Králové - Slezské
Předměstí

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 9. 2021, č. j. X,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 9. 2021, č. j. X se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náklady řízení ve výši 3 000 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

III. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení předmětu řízení

1. Rozhodnutím žalovaného, které je uvedeno ve výroku tohoto rozsudku, bylo podle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“) zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Městského úřadu Chrudim (dále jen „vodoprávní úřad“) ze dne 12. 7. 2021, č. j. X, jímž bylo rozhodnuto podle § 55 odst. 4 zák. č. 256/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), že stavba označená jako „*Stavba v korytě vodního toku Chrudimka v ř. km 20,930-20,970*“ není vodním dílem ve smyslu § 55 odst. 1 vodního zákona.
2. Dne 27. 3. 2021 došlo na levém břehu vodního toku Chrudimka v ř. km 20,945 k havarijnímu poškození pískovcového zdiva (destrukce pískovcových bloků v délce 20 m). Povodí Labe, jako správce vodního toku, provizorně místo zabezpečilo instalací velkoobjemových vaků s pískem. Dne 30. 4. 2021 zahájil vodoprávní úřad řízení o rozhodnutí v pochybnostech podle § 55 odst. 4 vodního zákona, zda se jedná o vodní dílo. Sporným úsekem je zeď z pískovcového zdiva v délce 40 m, při výšce zdi 3,8 m, která je umístěna na levém břehu vodního toku Chrudimka v ř. km 20,930 až 20,970. Vodoprávní úřad jednal s žalobcem a s Povodím Labe, státní podnik, jako s účastníky řízení podle § 27 odst. 1 správního řádu.
3. Dne 12. 7. 2021 vydal vodoprávní úřad rozhodnutí č. j. X, jímž rozhodl podle § 55 odst. 4 vodního zákona, že stavba označená jako „*Stavba v korytě vodního toku Chrudimka v ř. km 20,930-20,970*“ není vodním dílem ve smyslu § 55 odst. 1 vodního zákona. Vodoprávní úřad se dle odůvodnění rozhodnutí soustředil zejména na posouzení stavby jako vodního díla ve smyslu § 55 odst. 1 písm. b) vodního zákona (stavba, kterou se upravují, mění nebo zřizují koryta vodních toků) a § 55 odst. 1 písm. d) vodního zákona (stavba na ochranu před povodněmi), přičemž svůj závěr o tom, že se nejedná o vodní dílo založil na interpretaci § 126 odst. 1 zák. č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), podle kterého *stavbu lze užívat jen k účelu vymezenému zejména v kolaudačním rozhodnutí, v oznámení o užívání stavby nebo v kolaudačním souhlasu. Nevýžaduje-li stavba kolaudaci podle § 119 odst. 1, lze ji užívat jen k účelu vymezenému v povolení stavby*. Vzhledem k tomu, že na místě stávající zdi (pozemek p. č. st. X v k. ú. Chrudim) se dle katastrální mapy z roku 1839 nacházela budova nepravidelného tvaru, která stranou v délce 40 m sousedila s pozemkem vodního toku, (což odpovídá délce pískovcových kvádrů), dále vzhledem k tomu, že podle výpisu z knihovny vložky č. X pro katastrální obec Chrudim, soudní okres chrudimský, se jedná o budovu čp. X, tedy uzavřel, že zeď byla součástí budovy čp. X a že byla realizována již před rokem 1839. V roce 1977 vydal Městský národní výbor v Chrudimi, odbor výstavby výměr zn. výst. 1280/77/-Br /Br, kterým bylo povoleno odstranění mimo jiné objektu čp. X za účelem nové bytové výstavby. „*Z důvodu této nové zástavby byla převážná část budovy čp. X odstraněna, ale její část, zeď z pískovcových kvádrů v délce 40 m byla do výšky navazující stavby úpravy koryta vodního toku (cca 3,8 m od dna vodního toku) na místě ponechána.*“ (str. 3 rozhodnutí vodoprávního úřadu). Dle vodoprávního úřadu nedošlo ke změně účelu užívání stavby, žádné rozhodnutí tomu nasvědčující nebylo dohledáno, proto nelze zeď jako zbytek budovy čp. X považovat za vodní dílo ve smyslu § 55 odst. 1 vodního zákona.

4. Dále vodoprávní úřad zohlednil, že koryto vodního toku Chrudimka je v intravilánu obce Chrudim v převážné části upraveno stavbou vodního díla evidovanou správcem vodního toku (majetek pod položkou č. X), přičemž ta je tvořena zejména kamennými zdmi ze žulového zdiva, minoritně zemním korytem dvojitého lichoběžníkového profilu s opevněním paty svahu kamenným záhozem. Stavba probíhala v letech 1912-1922, trať „na Roštině“ po roce 1930. *„Regulace byla plynule navázána na jednotlivé budovy a tím došlo k fyzickému začlenění budov do tras jednotlivých tratí úpravy.“* Ohledně vlastnictví zdi vodoprávní úřad pouze uvedl, že není oprávněn řešit otázku vlastnictví předmětné zdi (str. 4 rozhodnutí vodoprávního úřadu).
5. Žalovaný k odvolání žalobce potvrdil rozhodnutí vodoprávního úřadu a doplnil, že z projektové dokumentace z roku 1915 jasně vyplývá, že pískovcové zdivo v předmětném úseku nebylo součástí stavby regulace vodního toku, nýbrž že stavba regulace vodního toku na tuto zeď navazovala (viz str. 5 žalovaného rozhodnutí). Dále uvedl, že v době demolice části budovy čp. X byl platný a účinný § 85 zák. č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), který upravoval změnu užívání stavby, která byla vázána na správní rozhodnutí stavebního úřadu. Dle žalovaného na uvedené posouzení nemá vliv ani skutečnost, že zeď *„[L]éta odolávala povodňovým situacím na toku.“* Stejně tak ani okolnost, že nad žulovou regulační zdí a nad pískovcovou zdí je vybudována ochranná zídka, resp. zábradlí. Dle žalovaného je v obdobných případech konzistentně rozhodováno, že se nejedná o vodní dílo, neboť se akcentuje původní účel stavby (str. 5 žalovaného rozhodnutí). Účastenstvím řízení či vlastnictvím předmětné zdi se žalovaný v odůvodnění žalovaného rozhodnutí nezabýval.

II. Žaloba a vyjádření žalovaného a osoby zúčastněné na řízení

6. Žalobce napadl žalované rozhodnutí včasnou žalobou podanou podle § 65 a násl. zák. č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Žaloba je vystavěna na tvrzení žalobce, že předmětná zeď z pískovcových kvádrů je vodním dílem, neboť splňuje kritéria vodního díla dle § 55 vodního zákona. Žalobce odmítá, že se tato zeď stala toliko součástí přilehlého pozemku p. p. č. X v k. ú. Chrudim, jehož je vlastníkem, čímž přinejmenším implicitně popírá vlastnictví k této zdi.
7. Žalobce předně namítal, že vodoprávní úřad a posléze žalovaný posoudili věc pouze po formální stránce a nerespektovali faktický stav věci. Zeď přitom od roku 1977, kdy došlo k demolici převážné části budovy čp. X, tedy již 45 let plní v podstatě jedinou funkci úpravy vodního toku, stejně jako navazující úprava koryta vodního toku ze žulového zdiva, jehož se fakticky stala integrální součástí. Zdůraznil, že již v roce 1930 musela být při pracích na projektu úpravy vodního koryta kladně vyhodnocena schopnost pískovcového zdiva regulovat vodní tok a odolávat přívalu vody, v opačném případě by i v této části vodního toku byla vybudována žulová zeď. Žalobce považuje za absurdní, pokud u jedné liniové stavby existuje dle žalovaného rozdílný právní režim, a to pouze z důvodu, že nebylo vydáno, či že se spíše nedohledalo rozhodnutí stavebního úřadu o změně užívání stavby. Přitom u některých částí zdi se jedná o vodní dílo, zatímco u jiné části z pískovcových kvádrů nikoliv, a to s tím odůvodněním, že tvoří oporu přilehlého pozemku. Tuto funkci však ta část úpravy vodního toku tvořená žulovými kvádry, plní rovněž. Konečně žalobce připomněl, že v roce 1977 se budova čp. X z velké části odstranila z důvodu výstavby nového sídliště a zeď se ponechala zjevně právě s ohledem na její

regulační funkci vodního toku Chrudimka, přičemž v této době si příslušné autority „nepotrpěly na dodržování formálních postupů.“ Přitom však část zdi nebyla ponechána nahodile v libovolném stavu a výšce, nýbrž její vrchní část byla stavebně upravena právě do výšky odpovídající přiléhající zdi ze žulového kamene, čímž byla integrována do úpravy vodního toku. Následně byla na celé délce od mostu u restaurace Kateřina až k mostu v ulici Vrchlického na zdi (pískovcové i žulové) vybudována sjednocující zídka, resp. zábradlí. Pokud žalovaný uvádí obdobné příklady, kdy se rovněž nejedná o vodní dílo, jako např. skála, železniční násep či nábřežní zdi domů, pak tyto považuje za nepřipadné, neboť plní jinou hlavní funkci vedle vedlejší funkce úpravy vodního toku, zatímco předmětná zeď pískovcových kvádrů plní funkci úpravy vodního toku jako funkci hlavní.

8. Žalovaný ve vyjádření k žalobě setrval na svých skutkových zjištěních a na svém právním závěru, že předmětná pískovcová zeď není vodním dílem ve smyslu § 55 odst. 1 vodního zákona. Na podporu svého závěru odkázal na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 29. 8. 2006, sp. zn. 25 Cdo 300/2005, podle kterého: „*Opěrná zeď, jež je součástí pozemku, k němuž přiléhá, je nemovitostí bez ohledu na vlastnosti jejího základu. ... Tak je tomu i v daném případě, kdy zeď slouží coby opora pozemku a nemá samostatný hospodářský význam, a tedy jako samostatná stavba nemá ani opodstatnění. Hlavním smyslem a důvodem existence zdi je totiž opora a ochrana pozemku, sousedícího s řečištěm odpadního kanálu.*“ Z odůvodnění tohoto rozsudku žalovaný dovozuje, že ani pískovcová zeď v dané věci nemůže být vodním dílem, neboť je součástí přilehlého pozemku, jemuž tvoří oporu. Žalovaný proto navrhl zamítnutí žaloby jako nedůvodné.
9. Osoba zúčastněná na řízení se ve věci nevyjádřila.

III. Posouzení věci soudem

10. Soud na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.), při přezkoumání vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), a po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
11. V první řadě se soud vyjadřuje k přípustnosti žaloby. Krajský soud má za to, že v daném případě žalované rozhodnutí ve vztahu k žalobci, se kterým bylo jednáno jako s účastníkem řízení, splňuje podmínky § 65 odst. 1 s. ř. s., neboť uvedené rozhodnutí je významné pro jeho další práva a povinnosti ve vztahu k předmětné zdi. Lze přitom odkázat na závěr Nejvyšší správní soudu: „Žalobní legitimace ve správním soudnictví by napříště neměla být svázána s existencí ex ante přesně specifikovaných veřejných subjektivních hmotných práv žalobce, ale s tvrzeným zásahem do právní sféry žalobce. Tak tomu bude vždy v situaci, kdy se jednostranný úkon orgánu moci výkonné, vztahující se ke konkrétní věci a konkrétním adresátům, závazně a autoritativně dotýká právní sféry žalobce. Nejde tedy o to, zda úkon správního orgánu založil, změnil či zrušil práva a povinnosti žalobce, nýbrž o to, zda se – podle tvrzení žalobce v žalobě – negativně projevil v jeho právní sféře.“ (usnesení rozšířeného senátu ze dne 21. 10. 2008, čj. 8 As 47/2005-86, publikované pod č. 1764/2009 Sb. NSS). Proto žaloba musí být připuštěna též v případě, kdy zásah do „právní sféry“ žalobce nastane až v důsledku přijetí navazujícího rozhodnutí, jestliže v takovém rozhodnutí již nelze otázku vyřešenou primárním rozhodnutím řešit odlišně, přijaté řešení vede nutně k výsledku zasahujícímu do „právní sféry“ žalobce a ani

neexistuje procesní postup, který by umožnil úpravu primárního rozhodnutí. Výše uvedený závěr koresponduje s názorem Nejvyššího správního soudu o přezkoumatelnosti rozhodnutí vydávaného v pochybnostech podle § 1 odst. 4 zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů [viz usnesení rozšířeného senátu ze dne 24. 11. 2009, čj. 1 As 89/2008-80, publikované pod č. 1999/2010 Sb. NSS].

12. V dané věci zahájil vodoprávní úřad ex officio řízení podle § 55 odst. 4 vodního zákona, tedy řízení, v němž měl v pochybnostech, které nastaly, rozhodnout o tom, zda se v případě shora specifikované pískovcové zdi jedná o vodní dílo. Jestliže je řízení zahajováno ex officio, je na správním úřadu, aby řádně zjistil okruh účastníků řízení. V daném případě je přitom zjevné, že právě vlastníkově předmětné zdi budou z rozhodnutí plynout povinnosti, ať již v rovině soukromoprávní či veřejnoprávní, jak vyplývá z § 59 vodního zákona. Tedy je zcela základní povinností správního orgánu vyjasnit si, s kým a z jakého právního důvodu bude jednat jako s účastníkem řízení ve smyslu § 27 správního řádu. V dané věci přitom již vodoprávní úřad jako správní orgán prvního stupně uvedl, že vlastnictví předmětné zdi neřešil, neboť k tomu nebyl oprávněn. V tom se však vodoprávní úřad mylí. Byl totiž nikoliv jen oprávněn, nýbrž povinen vyřešit si předběžně otázku vlastnictví, aby mohl v souladu se zákonem stanovit okruh účastníků řízení. Jinak totiž vědomě rezignuje na možnost uplatnění procesních práv skutečného vlastníka předmětné zdi v daném řízení, což odporuje základním zásadám činnosti správních orgánů vymezeným ve správním řádu. Vymezení účastníků správního řízení je přitom třeba považovat za zásadní záležitost správního řízení, neboť podle čl. 36 Listiny základních práv a svobod se každý může domáhat stanoveným postupem svého práva u nezávislého a nestranného soudu a ve stanovených případech u jiného orgánu. Jak přitom vyplynulo ze soudního řízení, žalobce svoje vlastnické právo k předmětné zdi z pískovcových kvádrů popírá, neboť zeď považuje za samostatnou věc, nikoliv za součást přilehlého pozemku p. č. X v k. ú. Chrudim, jehož je vlastníkem. V této souvislosti žalobce v průběhu soudního řízení doložil stanovisko Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových ze dne 16. 11. 2021, z něž vyplynulo, že úřad naproti tomu předmětnou zeď nepovažuje za majetek státu, ač, což žalobce akcentuje, došlo ke znárodnění domu čp. X na st. p. č. X v k. ú. Chrudim – továrna likérů v Chrudimi, ve spoluvlastnictví bratrů Witzových, nýbrž úřad má za to, že se jedná právě o vlastnictví žalobce, neboť se jedná o součást pozemku p. č. X v k. ú. Chrudim (původní pozemek p. č. st. X zanikl). Bylo tak na vodoprávním úřadu, popř. na žalovaném, aby zvolený okruh účastníků řízení náležitě zdůvodnili. Jakékoliv odůvodnění účastenství však obě rozhodnutí postrádají. Jak již uvedeno, vodoprávní úřad toliko sdělil, že se vlastnictvím předmětné zdi nezabýval.

13. Jak vyplývá např. z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 2. 2011, č. j. 5 As 24/2010 – 97: „Je povinností správních orgánů po celou dobu správního řízení (tzn. i povinností žalovaného v odvolacím řízení) ověřovat okruh účastníků řízení a jednat jako s účastníkem s tím, komu toto postavení svědčí.“ Pokud tak žalovaný neučinil, resp. vůbec se nezabýval tím, kdo je vlastníkem předmětné zdi, přičemž nezdůvodnil, proč vzal za účastníka řízení právě žalobce, pak tento procesní deficit mohl mít vliv na zákonnost jeho rozhodnutí [Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku dovodil, že byl dán důvod ke zrušení žalovaného rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s.].

14. Dále se soud vyjádří k otázce posouzení, zda se ve věci předmětné zdi z pískovcových kvádrů jedná o vodní dílo ve smyslu § 55 odst. 1 vodního zákona.
15. K rozhodování v pochybnostech, zda jde o vodní dílo, podle § 55 odst. 4 vodního zákona, vydalo Ministerstvo zemědělství dne 22. 8. 2005 výklad pod č. j. 25035/2005-16300, podle něhož vodoprávní úřady mají v řízení o odstranění pochybností zejména zkoumat, zda se jedná o stavbu dle stavebního zákona, tuto stavbu řádně a jednoznačně vymezit a posoudit, k jakému účelu slouží. Účel stavby, jak se jednoznačně podává z § 55 odst. 1 vodního zákona, je přitom pro rozhodnutí, zda jde o vodní dílo či nikoliv, zcela zásadní: Vodní díla jsou stavby, které slouží ke vzdouvání a zadržování vod, umělému usměrňování odtokového režimu povrchových vod, k ochraně a užívání vod, k nakládání s vodami, ochraně před škodlivými účinky vod, k úpravě vodních poměrů nebo k jiným účelům sledovaným tímto zákonem, a to zejména [b) stavby, jimiž se upravují, mění nebo zřizují koryta vodních toků]. Účelem rozhodnutí je autoritativní konstatování stavu, jaký je a má být. Rozhodnutí „v pochybnostech“ není pouze deklarací stavu de facto, ale také de iure, není však změnou faktického či právního stavu.
16. Je přitom podstatné si uvědomit, že toto řízení vodoprávní úřad zahajuje právě v případě pochybností, tedy za situace, kdy zákonodárce předpokládá, že absentují okolnosti zakládající zpravidla právní režim stavby jako vodního díla. Právě proto zákonodárce klade důraz na funkci posuzované stavby. Samotná absence těch rozhodnutí, která zpravidla dokládají právní režim stavby jako vodního díla podle § 55 odst. 1 vodního zákona, proto nemůže bez dalšího vyústit v jednoznačné posouzení stavby jako stavby, která není vodním dílem. Přiměřeně lze odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 7. 2017, č. j. 1 As 24/2016-61, vydaný ve věci rozhodnutí v pochybnostech, zda se jedná o lesní pozemky: „Deklaratorní rozhodnutí podle § 3 odst. 3 lesního zákona tedy přichází v úvahu tam, kde se buď neví, zda předmětné pozemky někdy v minulosti byly určeny k plnění funkce lesa či nikoliv, případně zda byly či nebyly později z kategorie pozemků určených k plnění funkce lesa vyňaty.“ V odkazovaném případě nebylo možno vycházet pouze z toho, že pokud by se jednalo o lesní pozemek, musel by nutně být evidován v kategorii pozemků určených k plnění funkce lesa.
17. Soud proto shrnuje, že právě absence právních podkladů jednoznačně prokazujících, že se jedná o vodní dílo, vede k zahájení řízení „v pochybnostech“. Bylo by tak absurdní z téhož důvodu, který řízení „v pochybnostech“ vyvolal - absence rozhodnutí o změně účelu užívání stavby - uzavřít toto řízení s tím, že se o vodní dílo nejedná, neboť zde chybí příslušné rozhodnutí stavebního úřadu - rozhodnutí o změně užívání stavby. Tedy nikoliv existence či absence formálního rozhodnutí, nýbrž funkce je tím kritériem, podle kterého vodoprávní úřad rozhoduje, zda se jedná, či nejedná o vodní dílo ve smyslu § 55 odst. 1 vodního zákona.
18. V dané věci je přitom zřejmé, že žalovaný upřednostnil formální hledisko, když trval ve shodě s vodoprávním úřadem na tom, že absence, resp. nedohledání rozhodnutí o změně účelu užívání stavby, které bylo vyžadováno právní úpravou účinnou v roce 1977 v době demolice převážné části budovy čp. X, je tím rozhodným kritériem pro posouzení právního režimu předmětné pískovcové zdi z pohledu § 55 odst. 1 vodního zákona. S takovým závěrem však krajský soud z důvodů uvedených shora nesouhlasí a považuje jej za rozporný právě s ustanovením § 55 odst. 1, písm. b) vodního zákona, které akcentuje

73/2021

účel posuzované stavby. Ostatně i podle § 125 odst. 2 stavebního zákona platí, že nejsou-li zachovány doklady, z nichž by bylo možné zjistit účel, pro který byla stavba povolena, platí, že stavba je určena k účelu, pro který je svým stavebně technickým uspořádáním vybavena. Jestliže vybavení stavby vyhovuje několika účelům, má se za to, že stavba je určena k účelu, ke kterému se užívá bez závad. V případě zdi z pískovcových kvádrů přitom není mezi účastníky sporu o tom, že tato zeď jako původní součást budovy č. p. X byla ponechána a stavebně v horní části upravena právě ve výšce navazující žulové zdi, jejíž hlavní funkcí je úprava vodního toku, přičemž následně byla nad celou zdi (z pískovce i ze žuly) vystavěna zídka se zábradlím. Jestliže žalovaný tvrdí, že funkcí této pískovcové zdi je opora přilehlého pozemku, na němž se nachází cyklostezka, pak jistě tuto opěrnou funkci k přilehlému pozemku lze přiřadit i zdi vybudované z žuly. V úseku pískovcové zdi přitom žádná jiná regulace vodního toku Chrudimka není. To, že pískovcová zeď vodní tok reguluje, byť nyní je tato funkce oslabena, neboť se zeď nachází v havarijním stavu, je zjevné z fotodokumentace ve správním spise.

19. Pro rozhodnutí ve věci je přitom rozhodující, zda se jedná o funkci hlavní, jak tvrdí žalobce. Správní orgány přitom rozhodují dle stavu v době svého rozhodování, nicméně je třeba zohlednit historický vývoj, zde právě to, že zeď byla stavebně upravena právě ve výšce navazující žulové zdi a dále to, že vodní tok byl regulován, avšak při odstranění zdi by se v tomto úseku žádná regulace vodního toku nenacházela. Pokud jde o argumentaci žalovaného ohledně toho, že ani skála, železniční násep či nábrežní dům nejsou vodními díly, pak taková argumentace není zcela případná, neboť právě úprava koryta vodního toku není jejich hlavní funkcí, přičemž skála pochopitelně není stavbou.
20. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě odkazoval na judikaturu Nejvyššího soudu, podle které jsou zpravidla opěrné zdi součástí pozemku. I kdyby v dané věci bylo v následném správním řízení prokázáno, že předmětná zeď je součástí přilehlého pozemku ve vlastnictví žalobce, nevylučuje tato okolnost posouzení předmětné zdi jako vodního díla. Ustanovení § 55 odst. 1 vodního zákona totiž hovoří o stavbě, tedy o cíleném výsledku lidské činnosti (stavební činnost), nikoliv o samostatné věci ve smyslu soukromoprávním. Soud v této souvislosti považuje za vhodné poukázat na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 26. 8. 2003, sp. zn. 22 Cdo 1221/2002 ve věci hráze rybníka: „Stavba jako výsledek stavební činnosti je zpravidla též stavbou podle občanského práva a je samostatnou věcí. V některých případech však stavbu nelze fakticky ani hospodářsky oddělit od pozemku, na kterém je zřízena, a stavba tak s tímto pozemkem splývá, je jeho součástí a tvoří s ním jednu věc (např. parkoviště, lom, meliorační zařízení, pozemní komunikace apod.). V některých mezních případech nelze stanovit jednoznačné hledisko pro určení, kdy půjde o samostatnou věc, a kdy o součást pozemku. ...Významným hlediskem je, zda lze vymezit, kde končí pozemek a kde začíná stavba; pokud takové vymezení možné není, půjde zpravidla o součást pozemku. ... Hráz je sice vodním dílem podle § 55 odst. 1 písm. a) zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), to ovšem ještě neznamená, že jde o samostatnou stavbu ve smyslu občanského práva. Vodním dílem jsou podle výslovného znění vodního zákona i některé objekty, o kterých je podle dosavadní judikatury zjevné, že samostatnými věcmi zpravidla nejsou (stavby, jimiž se upravují nebo mění koryta vodních toků, stavby vodovodních řadů, stavby k vodohospodářským melioracím, zavlažování a odvodňování pozemků). Proto samotná okolnost, že hráze rybníka je vodním dílem, ještě neznamená, že tato hráze

73/2021

může být samostatným předmětem právních vztahů.“ Tedy podle tohoto rozhodnutí Nejvyššího soudu není vyloučeno, aby případná součást pozemku byla vodním dílem ve smyslu § 55 odst. 1 vodního zákona.

21. Krajský soud proto uzavírá, že žalovaný nepostupoval v souladu se zákonem, když z důvodu absence rozhodnutí o změně užívání stavby uzavřel, že předmětná zeď není vodním dílem ve smyslu § 55 odst. 1 vodního zákona.

IV. Závěr a náklady řízení

22. Ze všech shora uvedených důvodů dospěl krajský soud k závěru, že žaloba byla důvodná, a proto žalované rozhodnutí podle § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). V dalším řízení je žalovaný vázán právním názorem soudu vysloveným v odůvodnění tohoto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). V dalším řízení tak bude žalovaný při posuzování předmětné zdi jako vodního díla vycházet z jejího hlavního účelu, přičemž zohlední historické okolnosti jejího vzniku. Je rovněž na žalovaném, resp. na vodoprávním úřadu, aby byl řádně stanoven okruh účastníků řízení ve smyslu § 27 správního řádu a aby toto stanovení okruhu účastníků bylo v rozhodnutí odůvodněno.
23. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce měl ve věci úspěch, proto mu proti žalovanému přísluší náhrada soudního poplatku za podání žaloby ve výši 3 000 Kč. Lhůta ke splnění povinnosti je přiměřená povaze a rozsahu uložené povinnosti. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť soud jí žádnou povinnost neuložil (§ 60 odst. 5 s. ř. s.).

Poučení:

Doručením účastníkům řízení je rozhodnutí v právní moci.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

73/2021

Pardubice 7. června 2022

JUDr. Jan Dvořák v. r.
předseda senátu